

1. **Premissa: la necessitat del compromís entre universitat i ciutat.** Les universitats són un actiu fonamental en el desenvolupament de les ciutats contemporànies. La seva activitat pot contribuir de manera decisiva a la formació de la població, la generació d'innovacions, l'avenç científic i l'extensió del pensament crític. Al mateix temps, les universitats són una font de demanda de serveis, infraestructures, habitatge i espai urbà. Les universitats no han de ser considerades per les ciutats només com un actiu, econòmic i social o una palanca per operacions urbanístiques, sinó també com un agent actiu en la construcció de la vida urbana. De la mateixa manera, les ciutats no han de ser percebudes per les universitats exclusivament com a ens proveïdors de béns i serveis, sinó com un medi i una societat amb el que cal comprometre's i servir en benefici de la col·lectivitat.
2. **La construcció dels nous campus universitaris: oportunitat i repte.** L'impuls dels nous campus universitaris a l'àmbit metropolità de Barcelona constitueix un procés de rellevància metropolitana, nacional i internacional. El nou campus de salut de la Universitat de Barcelona i l'Hospital Clínic, el campus de la Universitat Politècnica de Catalunya al Besòs i la connexió del campus de la Universitat Autònoma de Barcelona amb el Parc de l'Alba poden esdevenir elements cabdals per a la millora de les condicions de vida i el foment de l'activitat econòmica a la nostra ciutat. Per aprofitar les oportunitats que aquests projectes comporten i fer front als reptes que generen es considera convenient tenir en compte aspectes com els que a continuació es detallen.
3. **Projectar alhora per a la ciutat i per a la universitat.** La planificació dels nous campus universitaris ha de ser concebuda tenint en compte al mateix temps els interessos i les necessitats de la universitat i de la ciutat. La universitat, com a servei públic, ha de contribuir a fer la ciutat més atractiva, més competitiva, més sostenible i més equitativa. La ciutat, com a marc normatiu i govern del territori, ha de garantir la funcionalitat, accessibilitat física, l'assequibilitat social i la llibertat a la universitat, per al desenvolupament de les seves tasques.
4. **Posar els equipaments universitaris al servei de la ciutadania.** Els campus universitaris han de ser projectats i gestionats per tal que puguin ser utilitzats tant per la comunitat universitària com per la resta de la ciutadania. La utilització dels espais públics dels campus i de serveis (com les biblioteques, els auditoris o les instal·lacions esportives) per part de la ciutadania enriqueixen tant la ciutat com la universitat.

5. **La integració dels campus en les xarxes urbanes.** En la ciutat metropolitana tots els campus, amb independència de si es troben ubicats en la trama urbana consolidada o separats d'ella, poden constituir, per definició, campus urbans. Hi ha campus integrats en la trama urbana amb relacions molt escasses amb l'entorn i campus segregats físicament que mantenen lligams estrets amb la ciutat. La relació de la ciutat amb l'entorn no depèn doncs de la seva ubicació topològica sinó de la capacitat d'establir lligams i d'integrar-se en les xarxes socials, culturals i econòmiques de l'àrea urbana.
6. **La necessitat d'assegurar la participació de totes les parts interessades.** Per garantir aquesta integració resulta de particular importància convocar la totalitat de les parts interessades en el procés de deliberació, planejament, decisió i gestió dels nous espais universitaris. Els fòrums o conferències de *stakeholders* constitueixen una pràctica que ha donat resultats interessants i fructífers.
7. **La conveniència d'adoptar formes de planificació anti-fràgil.** Els canvis tecnològics, socials i econòmics fan que tant les universitats com les ciutats es trobin en un període històric de transformacions accelerades. En aquest context, resulta convenient adoptar instruments de planejament i programació capaços d'adaptar-se als canvis, al mateix temps que preserven els objectius i els principis.
8. **La defensa de la universitat com a servei públic.** La universitat constitueix un servei públic essencial per garantir drets de ciutadania i per el progrés del coneixement. Per tant, les seves necessitats a la ciutat no poden ser deixades a mercè del mercat. La dotació de sòl, infraestructures i recursos necessaris per a la vida universitària ha de ser assegurada i preservada principalment pels poders públics.
9. **El dret a la ciutat i a la ciutadania dels universitaris.** Els universitaris constitueixen una part substantiva de la població urbana i han de ser considerats com a ciutadans, tant si mantenen una residència estable com temporal a la ciutat. El seu accés als serveis bàsics i a l'habitatge -avui sovint en perill per les condicions del mercat- han de ser garantits. Només així s'aconseguirà l'equitat en l'accés a la universitat i s'evitarà el malbaratament del talent d'una part de la població.
10. **La necessitat del compromís de totes les institucions.** Les ciutats i les universitats estan integrades en xarxes de diversos nivells d'escala. Generen i depenen de fluxos, presten serveis i responen a necessitats tant locals com regionals i internacionals. Per això, tots els nivells de les institucions públiques - municipal, metropolitana, nacional, estatal i europea- han d'estar cridats a participar i comprometre's en la planificació i l'impuls dels nous equipaments universitaris.

Oriol Nel·lo
Barcelona, 24 d'octubre 2024